

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1910. július 14.

158 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hora 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A horvátországi magyar iskolák ügye.

Már foglalkoztunk a horvátországi magyar iskolák ügyével és rámutattunk azokra a veszedelmekre, amelyek ez iskolák magyar jellegének fentartását és fejlődését a horvát-szerb koalíció magyarellenes politikája részéről fenyegetik. Ezek a veszedelmek most úgy látszik, be fognak következni és sokkal előbb, mint akárki gondolta volna.

A horvát kormány az új iskolaév megkezdése előtt döntő lépésre határozta el magát a magyar iskolaügygel szemben, és rendeleti uton valósággal bojkott alá akarja venni a magyar iskolákat. A horvát anyanyelvű gyermekeket egyszerűen kitiltja a magyar iskolákból még abban az esetben is, ha a gyermekek szülői magyar állami alkalmazottak. Szóval a horvát kormány jogot vesz magának ahhoz, hogy magyar állami alkalmazottak gyermekeit eltiltsa a magyar nyelv tanulásától, sőt jogot vesz magának arra nézve is, hogy keresztüljárja a szülőknek azt a törvényben biztosított jogát, amely szerint abba az iskolába adhatják gyermekeiket, amelyikbe akarják.

Az 1888. évi október 31-én kelt horvát iskolatörvény 42. szakasza, továbbá Rauch bánnak 1908. április hó 5-én 7317. szám alatt kelt rendelete minden kétséget kizárólag bizto-

sítja a szülőknek azt a jogot, hogy gyermekeik számára iskolát szabadon választhatnak. A horvát kormány azonban mindezekkel nem törődik és csak egyet fogad el magára nézve irányadóul, azt a kijelentést, amit Tomasics bán legutóbb a zágrábi szaborban tett, hogy a magyar iskolák ügyét úgy fogja rendezni, hogy fölemelt fővel léphet majd a horvát nemzet elé.

Hogy mit jelent a bán fölemelt feje a gyakorlatban, illetve, hogy milyen törvénytelenségeket és vexaturákat kell a magyar iskoláknak a horvát közoktatásügyi kormány részéről elszenvednie, azt példákkal fogjuk bemutatni olvasóinknak.

A most folyó iskolai beiratások alatt, valósággal gamadaszámra érkeznek a magyar iskolákhoz a horvát szülők kérvényei, hogy gyermekeiket az iskolába vegyék fel, mert ők magyarul akarják azokat taníttatni. Az iskolák gondnoksága azonban minden egyes esetben kénytelen elutasítani a kérelmezőket, mert ott a Tomasics bán tiszteletre emelt rendelete, amely a horvát anyanyelvű gyermekeknek, nem engedi meg, hogy magyar iskolába járhasanak.

Igy azután az egyes szülőkre nézve képtelen helyzetek állanak elő. Egy pénzügyi fővígázó esete fekszik előttünk, aki hivatalánál fogva a magyar állam alkalmazottja és mint

ilyen a magyar pénzügyi kormány részéről gyermekei neveltetésére nézve bizonyos kedvezésekre tarthat igényt. E kedvezések értelmében a gyermekek magasabb kiképeztetése a pénzügyi kormány alapítványain Magyarországon történnek, ami az illető tisztviselőknek nagy anyagi könnyebbséget is jelent. Hogy azonban a gyermekek e kedvezményben részesíttessenek, annak az alapfeltétele az, hogy magyarul tudjanak. A mi pénzügyi felvígázónk helyzetében ez a feltétel nincs meg. Gyermekei csak horvátul tudnak.

Igen világos tehát, hogy meg akarja őket taníttatni magyarul, ami elvégre, mint állami alkalmazottnak nemcsak joga, hanem kötelessége is. És most jön a bökkenő. Hiába folya-modik a horvátországi magyar iskolákhoz, hogy gyermekeiket vegyék fel, mert azok a bán rendelete értelmében kénytelenek őt elutasítani. Egy magyar állami tisztviselőnek tehát nincsen joga ahhoz, hogy gyermekeit magyar iskolába járassa.

Olyan botrány ez, amelyet még nem látott a világ. Hogy akadhasson egy horvát kormány, mely rendeletekkel biztosított jogokat konfliktálhasson el és állami tisztviselőket akadályozhasson meg abban, hogy hazafias érzéseik szerint cselekedhessenek és mindezt büntetlenül, mintegy a magyar kormány hallgatólagos jóváhagyásával, ez olyan fejtetőre állított,

Pedig körülötte zajlik a kultúra és a modern fejlődés fegyverei döngötni kezdik már az antik korok falait.

Lám, milyen kétéltű az ember. Mig egyfelől fáradhatatlan vággyal törtetünk előre és arra törekszünk, hogy szabályos rugóként szolgáljanak bennünket a természet erői, másfelől kinosan szisszen föl a lelkünk, ha olyas valamihez nyúl a csákány, ami végtelenül kedves volt nagyapáink előtt s amelyet letűnt korok gyönyörű költészete leng körül. Hiába, rombolnunk kell, ha teremteni akarunk! . . .

A futuristák riadót fújtak. A rombolástól nem kell még félni, de ki tudja mikor nem lesz Velence számunkra más egyéb, mint egy fogalom. Az a riadó a jőzanság és praktikus-ság diadala, a mult kegyeletének a csődje és még sok egyéb azok számára, kik szimbólumot szeretnek keresni mindenben. A haladás mindent leigázó és magának követelő hatalma nyilvánul itt meg és az, hogy éppen e haladás kedvéért elfordulunk a szépségektől és kiszolgáltatjuk profán kezeibe. Ha a szépség és költészet rombolása így megy tovább: minden poézis eltűnik a földről. Eltűnik lassan Velence bűbajos szépsége s a Szent Márk téren hizott rucák és tömni való libák röpöködnek majd a galambok helyett. A dogepalota jó lesz magtárnak s a nászutasok helyett, óh a nászutasok helyett, mintazacsok kereskedelmi utazók álmodoznak majd a holdas éjszakákon. A la-

„A Tengerpart“ tárcája.

A jövő Velencéje.

Riadót fújtak a futuristák s az aggodalmaskodók szemei előtt már egy óriási csákány lebeg Velence márványpalotái felett. Riadót fújtak a futuristák, hogy ime elég volt már élőködni az olasz klasszikus korok halálán; Itália modern fiai belecsömörlöttek az antik művészet és letűnt történelmi emlékek poézisének halk csillogásába s a haladás és kultúra nevében csákányt emelnek mindarra, ami eddig szent volt és diadalmas. Megunták az idegeneknek rajongástól ragyogó, bámész arcát és a misztikus, ihletett csöndet, ragyogó, letűnt korok itt felejtett hangulatait. Haladni akarnak és rombolni. Hiszen ezt a kettő elválaszthatatlan. Kárhazatoknak vélik ezek az új olaszok a mult iránt való „emlékrajongást“ s a haladás egységes menetének veszélyét látják benne. Munkát akarnak teremteni a márvánfalak közé, prózai, lármás munkát, mert a fényes mult halott emlékein való tétlenkedést már-már szégyennek tartják.

És a költészet bizonyonnyal kénytelen lesz megfutamodni a munka és kultúra lármás fegyverei előtt. Hiszen a haladás, első lépésétől kezdve, egyebet sem tett, mint folyton rabolt a Föld poéziséből. Természeti csodák végtelen szépségeit lépésről lépésre az ipar hajtja átkos járma alá és a kultúra nehéz robaju

lépései elmúlt világok holt szépségein taposnak. Halványul a szépség és fogy lassanként a Föld költészete. Modernizálódunk, rettenetesen modernizálódunk. Andersen és Grimm gyermekmeséinek kora lejár s a Jancsi és Juliska bájos meséje helyett tudj' Isten miről álmodnak már a mai gyerekek. Molnár Ferenc egy tárcájában modern bábukról beszél, melyekre már a mai élet nyomja rá a kézjegyét. Pedig mi van távolabb egymástól, mint az élet és a gyermekszoba?!

Igen, az élet mindenhová bekiált s a hova kezei nyulnak, ott csákányütések halatszanak, nemsokára Velencébe is berobog az élet, hogy a haladás faltörő kosait a régi falak márványdiszeinek vesse és gyárkémények karcsu oszlopoi meredjenek az égnek. A holt művészetek pompás városába bevonul az ipar és a próza, mert hát haladni kell, hiszen mindenki és mindenhol halad és mást sem teszünk mint folyton haladunk s az, aki régi szépségek és hagyományok iránt való rajongásból a haladásnak útjába áll, az vétkez. Most egyszerre észrevették, hogy a szűk csatornák egészségtelenek és fertőzött levegőjük, hogy a sok régi emlék csupa hulladék és szenny, hogy megunt már és elavult a dogepalota, a San Marco és a Canalazzo szépsége, Velence e három csodájáé s hogy Velence évtizedek óta aluszik, mult korok álmait álmodja tovább ma is mozdulatlanul.

felfordult állapot, amelyet tovább túrni nem szabad.

A magyar közvéleménynek kényszerítenie kell a horvát kormányt arra, szüntesse be a magyar iskolák üldözését Horvátországban és járjon el a fennálló törvények értelmében, különben nem vagyunk ország és állam, hanem csak egy leigázott, szolgaságban tespedő tartomány. És kényszerítenie kell erre a horvát kormányt minden erejével horvátországi magyar véreink érdekében is, akiket igazán semmi kedvünk sincs a horvátok magyargyűlöletének teljesen kiszolgáltatni.

Tisztelet és feltétlen becsülést kell temeteni a magyar állameszme számára Horvátországban és hogy ez így legyen, arra már elérkezett a tizenkettedik óra. A magyar közvéleménynek most már gyorsan és határozottan kell cselekednie.

— A kormány sürgős nagy kölcsöne.

Tegnap az ülés végén, nagy meglepetést szerzett a kormány az országnak. A törvényhozástól 560 millió kölcsön sürgős megszavazását kérte.

A kormány cégérül felvette néhány ezer vasuti kocsi sürgős beszerzését és felvette a többi beruházások folytatását is, valamint a függő kölcsönök fedezését. De a lényeg az, hogy bejelenti a nagy katonai és tengerészeti szükségleteket.

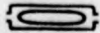
Nyíltan kimondja, hogy a rendkívüli katonai költségekre, Dreadnoughtokra és egyebekre, már eddig 130 millió koronát költött el, minden törvényhozási felhatalmazás nélkül. Most utólag akarja a nagy többséggel azt megszavaztatni.

Ismételjük, hogy az óriási kölcsönnél csak ürügy a beruházások megtétele. A vasuti kocsikra mindössze csak 9 millió korona kell, a többi beruházásra is mintegy 70 millió.

Sürgős természetű még az év végén visszafizetendő 215 millió koronás függő kölcsön, de a kormány ezenkívül körülbelül 200 millió új kölcsönt is akar felvenni, melyre nézve megmonja, hogy abból pénztári készleteket akar csinálni, mert a Dreadnoughtokra és más katonai célokra már elköltöttek 130 milliót és ezt fedezni kell.

gunákon kendert áztatnak piros pozsgás olasz leányzók s a gondolák helyett gyengéd szuszogással szállítja utasait a benzintől illatos motor. Az erkélyek rácsához az orchideák helyett szerelmes odaadással simul majd az örökszép, klasszikus paszuly. Hová lesz a szépséged Venetia, az illatos, színes álmok, a ragyogva hulló fények és a lusta, álmos varázs, mi ott lebeg a paloták márvány erdeje felett? . . . Hova lesznek a szerelmes sóhajok, a tüzes vágyak, melyek ott sutognak a lagunák csöndjében? Nem csendül föl többé a gondolás lágy baritonja valahol messze a lagunán, hová álmódosza hinti széjjel kéklő ezüstjét a hold. Óh Venezia, Tizian városa, az egész világ antik szerelmese te, te mély és bűbajos poézis, minden szépség drágamivű szép foglalatja, hogy fognak siratni téged néhányan azok közül, kiknek fáj ha gyöngéd szépségekhöz nyúl durva kezével a gögös és prózai kultúra. Kék egéd gyöngyházszerű fényét gyarak füstje torzítja szürkére, a szigetek felől feléd szálló gránátalmafák illatától részeg szellő kijózanul a munka szagától és lármájától ijedten menekül falaid közül Wagner Richárd ott bolygól lelke. Költészeted csillogó pompáján rutul terpeszkedik majd a haladás, az annyira óhajtott, átkos haladás . . .

J—k.

Az újabb 560 millió koronás kölcsön, a mely évente 24 millió kamattal nehezedik Magyarország adózó polgárainak vállaira, bizonyára nagy megdöbbenést fog kelteni szerző az országban.

UJDONSÁGOK.

— **A fiumei mérnökegyesület alakulása.** A fiumei mérnök- és építész egyesület megalakítását előkészítő tizes bizottság Fopp műszaki tanácsos elnöklésével július 15-ikén délután hat órakor a vasuti osztálymérnökség tanácstermében ülést tart, melyen részt vesz Balla Pál műszaki tanácsos, a budapesti mérnök- és építész egyesület főtitkára is. A tizes bizottság tagjai ez alkalommal be fogják mutatni az aláírt belépési nyilatkozatokat, hogy az egyesület eddigi tagjainak a számáról tájékozódást szerezhessenek.

— **Orosz nagyhercegek Fiumében.** Az Ungaro-Croata „Pannonia” gőzöse tegnap délután Cattaróból ideérkezett Konstantinovic orosz nagyherceg két fiával. A két fiatal nagyherceg vasuton folytatja útját hazafelé.

— **Szabadságon.** Termatsits Kálmán királyi tanácsos, a dohánygyár igazgatója szombaton kezdi meg nyári szabadságát. Termatsits szabadságát Hévizben és Svájcban fogja eltölteni.

— **Bonyadalmas válóper.** A fiumei törvényszéken jogi szempontból érdekes válóper tárgyaltak a napokban. Az ítélettel azonban a felek nem voltak megelégedve s így felebbezés folytán most az összes iratokat a budapesti ítéletábrához terjesztik fel. A válóper előzménye, majd a per első része Zágrábban folyt le. A válóper a következőkben ismertetjük:

G. Ferenc máv. altiszt néhány évvel ezelőtt Zágrábban házasságra lépett R. Verával. Rövid házassági együttélés után az asszony elhagyta férje lakását, mert az állítólag rosszul bánt vele s magával vitte két gyermekét. Az asszony a zágrábi bíróság előtt tartásdíj iránti keresetet indított férje ellen, melyet az elsőfokon elvesztett, a második és harmadik foku bíróságon azonban megnyert. A tartásdíj iránti per befejezése után P. Vera válókeresetet nyújtott be a zágrábi egyházi hatóságnál G. Ferenc ellen. A válóper iratai később a zenggi püspökséghez kerültek, amely még ma sem döntött a válóper ügyében, mert az alperes férj, akit időközben Zágrából Fiuméba helyeztek, perbeli képviselője, Marsik Andor dr. ügyvéd útján, illetékességi kifogást emelt az egyházi hatóság ellen.

A férj egyuttal, aki magyar illetőségű állampolgár, a fiumei törvényszék útján felszólította Zágrábban maradt feleségét, hogy a házastársi közösséget állítsa helyre. Az asszony azonban a bírói felszólításra nem reagált, mire a férj hűtlen elhagyás címén válóper indított ellene. A válóper a miniszteriumból delegált fiumei törvényszéken került tárgyalásra. A törvényszék azonban, mielőtt ítéletet hozott volna, bekérte a zenggi püspökségtől az egyházi válóper iratait. Az egyházi válókereset iratainak áttanulmányozása után a törvényszék a most már felperes férjet keresetével elutasította, noha előzetesen felhívta az asszonyt a visszatérésre. A törvényszék ugyanis úgy találta, hogy a nő távolmaradása, a bírói felszólítás ellenére, nem volt indokolatlan. Ezt azonban a törvényszék nem felek által felajánlott bizonyítékokból, hanem a már folyamatban levő egyházi válóperből állapította meg. A törvényszék elutasító ítélete ellen természetesen G. Ferenc fellebbezést jelentett be. A magyar házassági jog szerint ugyanis magyar állampolgár házassági jogában jogérvényesen csak magyar bíróság ítélt, már pedig P. Vera G. Ferencel kötött házassága folytán elvesztette horvát illetőségét

s magyar illetőséget nyert, minek folytán reá nézve is a magyar házassági jog lett kötelezővé.

Jogász körökben érdeklődéssel tekintenek a tábla döntése elé.

— **Harc az amerikai kivándorló-pénzekért.** A postatakarékpénztár csaknem befejezte már európai szervezkedését. Most pedig kiszivárgott, hogy legközelebb az Egyesült Államokat is bele akarja vonni tevékenységi körébe. A kérdés ezen részének igen nagy nemzetgazdasági jelentőséget kell tulajdonítani, mert tengeren túl lakó honfitársaink takarékkasszáira és évenkénti negyedmilliárd koronányi forgalomról van szó, amely már megvan és a melyet nem kell még csak megteremteni. Feltehető — és másként nem is lehetséges, — hogy a postatakarékpénztár, miként a többi országokban is tette, egy ottani bankkal fog megegyezésre lépni. Ez a bank vagy fennáll már, vagy újat kell alapítani, harmadik lehetőség nincs. Értesüléseink szerint mindkét alternatíva megfontolás tárgyát képezi és hirtelen mindkét eshetőségre nézve ajánlatot tettek a kormánynak. Az egyik ajánlat egy hatalmas newyorki banktól származik, amely korábbi években a kivándorlói pénzforgalomnak egy tekintélyes hányadát bonyolította le, de a nagy verseny következtében hátrább szorult és most egy csapással akarja visszahódítani az elvesztett teret. A másik terv egy előkelő fővárosi intézettől ered, amely már egyszer foglalkozott a dologgal, de akkor oly nagy szubvenciót kért a kormánytól, hogy ajánlatát mellőzték. Nem ismerjük ebben a kérdésben az illetékes kormánykörök álláspontját. Fölteszszük azonban hogy ezt a kérdést is tárgyilagosan, egyéni érdekek és törekvések mellőzéseivel fogja megoldani. Nézetünk szerint a newyorki bank részéről jött ajánlat még komoly megfontolás tárgyát sem képezheti. Csak nem fog a postatakarékpénztár idegenekkel szövetekezni, ha magyar vállallattal is szövetekezhetik és az összes megkívánható garanciákat nyújtja neki?

— **A „Petar Zrinski” balesete.** Az abbáziai hajójárat utasai között tegnap este kevéssel hét óra után nagy ijedséget okozott egyik hajó balesete. Az abbáziai kikötőből este hét órakor egyszerre indult el a Magyar-Horvát hajóstársaság Lovrana s a Hrvatska hajóstársaság Petar Zrinski hajója. Alig haladt azonban a két gőzös két-háromszáz métert, mikor a Petar Zrinski gépházából nagy sistergéssel hatalmas gőzfelhő tört elő, a gőzös pedig azonnal megállt. A szerencsétlenül járt hajó utasait nagy rémület fogta fogta el s ijedten kiabáltak segítség után. Észrevették a bajt a Lovranán is, honnan a parancsnok csónakot küldött a Petar Zrinskihez, hogy a baj okát megtudja. Ennek a kapitánya aztán aztán közölte, hogy az alacsony nyomású gőzhenger, tehát a legnagyobb átmérőjű henger fedőlapját a gőz kivágta, mire a gőz kiömlött s a gép megállt. A Lovrana kapitánya erre a bajbajutott konkurrens hajót kötelekkel a gőzöshöz erősítette s a fiumei kikötőbe vontatta. Mielőtt azonban a kikötőbe értek volna, a parancsnok a Petar Zrinski a Lovrana jobb oldalához kötötte s úgy vontatta a Mária Terézia hullámághoz. A Petar Zrinski utasai itt kiszállottak, a Lovrana pedig folytatta útját a Molo Adamichhoz, ahol már nagy tömeg

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinok. a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains**
Hotel Villa Regina. — **Grand Hotel Lido.**
Villák. Parkok. Autóbilok.

Lido-Velence Új nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

kiváncsi verődött össze. A hajó ugyanis több mint fél órással késéssel érkezett a molozhoz s mindenki élesen tudakozódott a késés okairól.

— **Az amerikai bevándorlás megszorítása.** Newyorkból jelentik: A bevándorlási hatóság vizsgáló-bírósága, olyan esetekben, midőn valamely bevándorló ellen az orvosok testi hiba miatt állítottak ki bizonyítványt, a bevándorlót még azon esetben is bebocsátotta, ha az orvosok a bizonyítványt azon függeléssel látták el, hogy „testi hibája kenyérkereseti képességét befolyásolja és az illető valószínűleg az államnak fog terhére válni.” A bebocsátásnak azonban ilyen esetekben csak akkor adott helyet, midőn az illetőnek rokonai vagy hozzátartozói kezességét vállaltak arra nézve, hogy a jövevény, testi fogyatkozása dacára sem fog a közjótékonságnak terhére válni. A jövőre nézve a vizsgáló-bíróság beszünteti az ilyen alapon és uton való bebocsátást és minden olyan esetben, midőn testi fogyatkozás miatt állítottak ki valamely bevándorló ellen ilyen függeléssel ellátott bizonyítványt, hogy t. i. az illető ezen testi fogyatkozás következtében keresetképtelen és a közjótékonságnak válhat terhére, — feltétlenül kizárja a jövevényt.

„Nesze semmi, fogd meg jól!” Mit ér a jövevénynek a felelősségi jog, ha megvonják tőle azon kedvezményt, hogy hozzátartozóinak jóállása mellett kibocsátható legyen? Mert ha a kizárás az említett függelék alapján történik, az új eljárás folytán a rokonoknak a vizsgáló-bíróság előtti jóállása végképpen megszűnik, azaz, hogy értéktelenné válik és csakis a munka és kereskedelmi miniszternek áll jogában a jóállás melletti bebocsátás. T. i. ha az ilyen alapon kizárt egyén ügyében felelősségi nyilatkozik be, ezen felelősségben kiemelve, hogy hozzátartozói készen nyilatkoznak a jövevény mellett készséget vállalni. Már pedig ritka mint a fehér holló az olyan eset, hogy a miniszter az ilyen bevándorlót jóállás mellett kibocsátja, vagy a jóállási nyilatkozatot egyáltalán figyelembe veszi.

Ugy hallatszik, hogy Williams bevándorlási biztosnak legutóbbi Washingtonban időzése ezen ügygel áll kapcsolatban és hogy ezen ügy további megbeszélése miatt távbeszélő útján rendelte a felsőbb bevándorlási hatóság a fővárosba. Azt állítják ugyanis, hogy utóbbi időben ismételt fordult elő az olyan eset, miszerint a jóállást vállaló rokonok nem feleltek meg ezen kötelezettségüknek és több bevándorló, bizonyos időnek elteltével a közjótékonságnak terhére vált, minek az lett a természetes következménye, hogy az illetőt deportálni kellett, ez pedig a kormánynak okozott nagyobb költséget és fölösleges kiadásokat. Meglehet, hogy — kivételképpen — ez csakugyan megtörtént. Nincsen szabály kivétel nélkül. Mi azonban azt hisszük, hogy a bevándorlási hatóság ezen eljárással nem tesz egyebet, minthogy csomót keres a kákán, a mennyiben az újabb eljárás által is a bevándorlásnak újabb megszorítására törekszik.

— **Kivándorlás májusban.** Az utlevélstatisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomban májusban 11.049 utlevelet váltottak, 6832-öt kivándorlási, 2417-et pedig egyéb célból. Ezen utlevelekkel kivándorlásra jogosítottak 8829, egyéb célból külföldre való utazásra pedig 6439 egyén, akik között 9412 férfi és 5856 nő volt. A ki- és visszavándorlási statisztika adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomból május folyamán 8200 egyén vándorolt ki, 7368 utlevéllel és 832 utlevél nélkül. E számból Horvát-Szlavonországra esett 1524. A kivándoroltak közül 7112 ment Amerikába, 474 tulnyomóan Erdélyből Romániába és 266

Németországba. Az 1909. év május havához képest növekedett a kivándorlás, amennyiben 1909 májusban 7053 volt a kivándorlók száma, az emelkedés e hónapban Magyarországon és a társországokban egyaránt igen jelentékeny volt. Az összes kivándoroltaknak 24.3 százaléka, 1997 egyén volt magyar anyanyelvű.

— **A kormányzó-helyettes utazása.** Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes ma kezdte meg nyári szabadságát a családjával együtt Kőszegre utazott. A kormányzó-helyettes onnan wischenauai birtokára utazik, ahol szabadságidejét fogja eltölteni.

— **A dalmát összekötő vasut.** A minap közöltük, hogy hogyan vélekedik egy tekintélyes bécsi folyóirat arról az Una-völgy-vonal tervéről, amelylyel most a munkapárti kormány helyettesíteni kívánja Kossuth Ferencnek azt a tervét, mely szerint Magyarországnak a szomszéd Dalmáciával való összekötését egy, a m. kir. államvasutak fiúmei vonalából Ogulinnál kiinduló közvetlen vonalvezetéssel óhajtott megvalósítani. Minden arra mutat, hogy Bécsben most ezt az új tervet nem magabizalommal tárgyalják, hanem, tekintettel Bosnyákország időközben megtörtént anektálására, kapcsolatba hozzák a bosnyák hálózat végleges kiépítésével és erre a célra kapóra jött nekik a munkapárti kormány ajánlata. Bosnyákország anektálásával ugyanis aktuálissá vált a Szerajevo és Szaloniki felé vezető vonalak elsőrangusítása és arról van szó, hogy ez az elsőrangusítás ne a magyar kormány által már régóta tervezett budapest—samac—doboji irányban történjék, hanem, hogy a m. kir. államvasutak fiúmei és zimonyi vonalai közé az osztrák déli vasut bécs—sziszeki vonalának folytatásaként az Una völgyén át egy oly vonal ékeltesse közé, melynek díjszabásait Bécsből az ottani vasuti és közös pénzügyi minisztériumból diktálják. Erre a célra pedig kapóra jött nekik a munkapárti kormány új terve, mert ha a magyar kormány meg tud barátkozni az unavölgyi vonallal, melynek kiépítésével Bécs—Spalaton át már ugys oly elsőrangú összekötést kap Szerajevoval, mely teljesen a bécsi díjszabási fenhatóság hatalmi körébe esik: akkor már nem lesz alapos oka megtagadni azt, hogy a szerajevói vonal elsőrangusítása is ne a budapest—doboji irányban, hanem a sziszek—novi—jajcei irányban történjék.

Világos tehát, hogy itt nem pusztán vasuti, hanem egyúttal eminens politikai kérdésekről is lesz szó. A magyar állam díjszabási fenhatóságának tervezett áttörése már egymagában is ily eminens politikai kérdés, de még inkább ilyenné válik ez azáltal, hogy mindinkább előtérbe lép a bécsi hatalmi körök legújabb rögeszméje: a trializmus. Számítanak ebben a munkapárti kormány ismeretes szerializmusára, amivel még ezt a munkapárti kormányt is le akarják járatni, hogy aztán jöjjön rá Magyarországra a vízözön. Balul számítanak azonban, mert a munkapárti kormány lejárására nincs szükségünk az ő segítségükre, de a magyar nemzet részen lesz, és nem fogja megengedni, hogy Magyarországot ilyen ravasz és alattomos módon letörjék.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi s részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Catina” török vitorlás Lussingrandeből üresen. „Gallipoli” olasz gőzös Vencéből 9 tonna vegyes áruval. „Split” osztrák gőzös Triesztből 20 hordó borral és 80 zsák kávéval.

Indult: „Buda II.” magyar gőzös New-Portba 2600 tonna fával és 500 hordó fakivonattal. „Ravenna” olasz gőzös Ravennába, 70 tonna fával és 100 zsák parafinnal. „Bagdad”

német gőzös Hamburgba, 200 tonna cukorral és 250 tonna fával.

— **Akik a flottát várják.** Ismeretes, hogy a rendőrségnek, valahányszor a haditengerészet nyári hajóhada felkeresi kikötőket, mindig megszaporodik a munkája. Ilyen alkalommal ugyanis a közeli s a távolabbi vidékről csapatostul érkeznek a pincérleányok, akiket a haditengerészek érkezése csábít a városba. A rendőrség erkölcsrendészeti osztálya természetesen ezeken a napokon fokozott buzgalommal igyekszik az osztériákat s egyéb mulatóhelyeket ellenőrizni. Tegnap is, noha a flotta még csak napok mulva érkezik ide, már is három ilyen leányt kísérték be a detektívek. Galuska Márta sziléziai, Rosinauer Jozefa klagenfurti és Sterwart Natália stájerországi leányokat fogták el ez alkalommal, akik ugyancsak tiltakoztak a rendőrség eljárása ellen. Valamennyien magasabbrangu tengerésztisztek barátságával dicsekedtek, ez azonban nem akadályozta meg a rendőrséget, hogy mindhármukat meg ne vizsgálta a rendőrorvossal. Így kerültek azután a kórházba, ahonnan eltávozva, a rendőrség fog itélkezni felettük. A rendőrség, miután büntetésüket kitöltötték, eltoloncolja őket.

— **A pécsi színház új igazgatója.** A pécsi színházi bizottság Nentvich Aador polgármester elnöklésével gyűlést tartván, Kövessy Albert nyolc, Balla Kálmán négy (Farkas Ferenc dr. egy szavazatot sem kapott) szavazatával szemben tíz szavazattal Füredi Béla mellett döntött. A színházi bizottság döntése fölött ugyan még a tanács és a közgyűlés is határoz, de, mint egyik helyi lap megjegyzi, ez a két forum a bizottságot művészi kérdésben még sohasem dezavualta.

— **Védekezés a tüdőbaj ellen.** Az országos közegészségügyi tanács hosszabb előterjesztést intézett a belügyminisztériumhoz, melyben arra kéri a minisztériumot, hogy népies nyelvű füzetekben hívja fel a közönség figyelmét a tüdőbaj usztításaira s az ellene való sikeres védekezés módjaira. A belügyminisztérium az előterjesztés alapján magyar, olasz, német, román, tót, szerb és horvát nyelvű füzeteket bocsátott ki, melyeket szétosztás céljából a megyei és városi hatóságoknak küldött meg. Nagyobb mennyiségű ilyen füzet érkezett a fiúmei városi tisztiorvosi hivatalhoz is, mely azt most szétosztotta. Egyik olasz nyelvű füzet került most hozzánk s meglepetéssel tapasztaljuk, hogy az egy Schmidl Sándor nevű budapesti cég könyvnyomdájában készült. A belügyminisztérium eljárását érthetetlennek tart-

SZTOJKAI

LUGOS SÓS SAVANYÚVIZ

rekedtség, köhögés és nátha ellen. Cukorbetegségeknek speciális gyógyszer. Főraktár Fiumében: **Fratelli Tausz** cégnél Telefon 186.

Dr. POZDER ANTAL

orvosi ambulatóriumát áthelyezte a
VIA SALUTE 4. szám, alá I. emelet.

RENDEL 11-től 1 óráig.

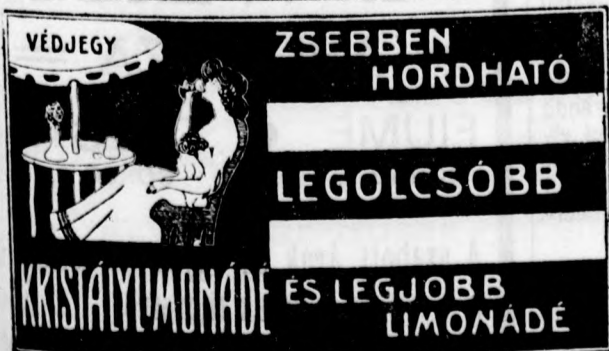
Telefon 791. sz.

VÉDJEJY

ZSEBBEN HORDHATÓ

LEGOLCSÓBB

KRISTÁLYLIMONÁDE ÉS LEGJOBB LIMONÁDE

Poralakban előállított limonádé

Egy adag 6 fillér. Touristadoboz 12 adaggal, zsebben kényelmesen hordható alakban 80 fillér.

Kirándulásokon, sport-tourákon, hadgyakorlatokon kitűnő szolgálatot tesz.

Bármely vízben oldva kitűnő limonádét ad:

:: Készíti: :: **KERTÉSZ ERNŐ** Gyógyszerész
kristály limonádé gyára Szabadkán. Kapható mindenütt!

duk, mert Fiumében számos nyomda van, amely épen olyan jól, sőt jobban állította volna elő az említett olasz nyelvű füzeteket. A helyi ipar pártolására több gondot kellene fordítania a kormánynak.

— **Talált gyermek.** Blasich Amália fiúmei napszamosasszony tegnap délután egy négy-öt éves leánygyermeket kísért a rendőrségre, ahol arra kérte a szolgálatot teljesítő tisztviselőt, hogy a leánykát vegye oltalmába. A napszamosasszony elmondotta, hogy a kis leányt az Adria palota közelében sirva találta. A járőröknek feltűnt a sirdogáló leánygyermek s megkérdezték tőle, hogy miért sir. A kicsi azonban mindegyiknek azt felelte, hogy haza akar menni. Azt már azonban nem tudta megmondani, hogy szülei hol laknak s nevüket sem tudja. Végre Blasich Amália megkönyörült a kis leányon s a rendőrségre kísérte. A rendőrség a gyermekmenyien helyezte el a kis leányt, szüleit pedig keresteti.

— **Uj vagonok.** A Magyar Kir. Államvasut a várható nagyobb gabonaforgalom lebonyolítása céljából szaporítja vagon-parkját. A hazai gyárakban megrendelt 3000 kocsiból már szeptemberre szállítanak annyit, hogy az Államvasut a fokozottabb szállítási igényeknek is meg fog felelni.

Ha azonban a gabonaforgalom szállításán felüli mennyiségben igényelne kocsikat, akkor fogják azokat az ajánlatokat tárgyalni, amelyeket a máv. a különböző vagonkötésű társaságoktól kapott. Kérdés azonban, hogy akkor elég idő lesz-e a kölcsönkocsik beszerzésére s nem fog-e majd beállni olyan vagonhiány, amely a gabonaszállítás akadálytalan lebonyolítását gátolná.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jul. 13. A képviselőház mai ülését Berzeviczy Albert nyitja meg. Bejelentéssel, hogy Szász József és Rakovszky Iván képviselők összeférhetetlenségüket megszüntették. Ezután felolvastatja az interpellációs könyvet, melybe Thuróczy Vilmos jegyzett be interpellációt a pápai enciklika kihirdetése miatt. A kilenc bíró bizottság tagjainak megválasztása után áttérnek a felirati vita folytatólagos tárgyalására.

Ma *Polonyi Dezső* dr. az első szónok, aki azonnal hevesen támadja a kormányt és pártját, választási visszaélések miatt. Elszámolást követel a kormánytól, hogy honnan vette a választási költséget. Bírája a többség felirati javaslatát, annak egyes részeivel polemizál. Elfogadja a Justh-párt felirati javaslatát.

Az elnöki széket Návay Lajos foglalja el, mire

Várady Zsigmond kezd beszélni, a felirati vitát haszontalannak és károsnak tartja, mivel ez a képviselőház figyelmét elvonja a komoly munkától. Polemizál Apponyival, akinek megcáfolja azt az állítását, hogy a munkapárt nem egyéb, mint a szabadelvűpárt életrekeltése. Szerinte a munkapárt a régi Deák-párt leszármazottja s jövője van, nem úgy, mint a negyvennyolcas pártnak, mely hatvanhetes alapon volt kénytelen kormányozni. Cáfolja a többi eddigi, a javaslat elhat ellen felszólaltak állításait. Elfogadja a többség felirati javaslatát.

Az ülés folyik.

Bécsi lap Tisza beszédéről.

BÉCS, jul. 13. A Neue Freie Presse mai számában írja: Tisza István grófnak a képviselőház tegnapi ülésén mondott nagy jelentőségű beszéde Ausztriában is a legnagyobb feltűnést keltette. Tisza oly gondolatokat pendített meg, melyek alapos felfogásra mutatnak s ezek alapvetők Ausztriára nézve is.

Kifogták a festő hulláját.

BUDAPEST, jul. 13. Pap Henriknek, az öngyilkossá lett festőművésznek holttestét már napok óta keresik a Duna melletti községek halásza. Több hullát ki is fogtak a folyóból, azonban egyikre se illett a személyleírás. Ma reggel Dunavecsén fogtak ki a Dunából egy holttestet, melyre a személyleírás teljesen ráillett. Azonnal táviratoztak Pap József államtitkárnak, aki a helyszínen megjelenve, agnoszkálta öccsét. A holttestet Budapestre szállítják s az ipariskolában ravatalozzák fel.

Halálos repülőgép baleset.

BOURNEMOUTH, jul. 13. Rolls a kiváló aviatikus, aki nevét csak nemrég tette híressé szépen sikerült felszállásaival, tegnap az itteni repülőversenyen a nagy szél következtében negyven láb magasságból lezuhant és szörnyet halt.

Spekuláció miatt öngyilkos.

MAKÓ, jul. 13. Kapitány György makói földbirtokos ma hajnalban spekulációk következtében történt veszteségei feletti bánatában az udvarán levő mély kutba ugrott s mire észrevették már megfulladt. Kapitánynak a spekulációk miatt több pere is volt s ezekből kifolyólag az ügyészség, hamis tanúzásra való felbujtás miatt holnapra idézte be kihallgatásra. A földbirtokos a bünper elől menekült a halálba.

A kolera Brailában.

BRAILA, jul. 13. Az itteni kikötőbe egy orosz gőzös érkezett, melynek legénysége közül többeken kolera jelei mutatkoztak. A kolérát a városba is behurcolták és egy korcsmáros két alkalmazottjával együtt megkapta a kolera betegséget.

Kivándorlás Braziliába.

LONDON, jul. 13. Rio de Janeiróból táviratozzák, hogy Minas Gaeres város tanácsa egy kivándorlási ügynököt küldött Európába, akinek feladata lesz, Ausztria-Magyarországon a Braziliába való kivándorlásra vonatkozó propagandát kifejteni.

Öt léghajós halála.

LEICHLINGER, jul. 13. Tegnap egy léghajón ötén szállottak fel. A léghajó azonban nagy magasságból lezuhant s a léghajósok oly szerencsétlenül estek le, hogy valamennyien szörnyet haltak.

Nyilt-tér).

Magyar kir. tengerészeti hatóság.

3931/—1910. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A fiumei punto franco és a pályaudvar között végigvonuló főközlekedési út kövezetének a 14-ik máv. társaság mentén fekvő 140 méter hosszú III. szakaszán hazai bazaltkockákkal való megújítása körül végzendő munkálatokra a m. kir. tengerészeti hatóság 1910. évi július hó 28-án déli 12 órakor műszaki osztályánál zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

A vonatkozó zárt ajánlatok az ajánlati költségvetéssel együtt „Ajánlat a fiumei kikötő főközlekedési útjának III-ik szakaszán végzendő kövezethelyreállítási munkálatokra” jelzéssel el látott és lepecsételt borítékban a kitűzött napon délelőtti 11 óráig a hatóság segédhivatali igazgatójánál nyújtandók be; későbbben beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5 százalékanak megfelelő bántépnéznek valamely állami adóhivatalnál való letételéről szóló nyugta csatolandó.

A szóban levő munkára vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek, szerződéstervezet, valamint a bazaltkocka minta e hatóság műszaki osztályánál a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati és az ajánlati költségvetési minták a hatóság segédhivatalánál 1 kor. 20 fillérért vagy megfelelő értékű levélbélyeg be- küldése ellenében kaphatók.

Fiume, 1910. évi július hó 5-én.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

*) E rovatban közöltékért a beküldő felelős A szerk.)

Az 1910 évi nyári idényre a következő árucikkeket ajánljuk alkalmi árakon:

Női bluzok, tiszta szelyemből	7.-	Kor. drbja
Női bluzok csipkeszövetből	5.-	„ „
Női ingek kézi himzéssel	2.50	„ „
Női diszkötények	-58	„ „
Női à jour harisnyák párja	1.-	„ „
Jupon tiszta szelyemtaftból	10.-	„ „
Női fürdőruhák	6.-	„ „
Férfi utazó-ingek	2.60	„ „
Férfi nyakkendők szelyemből	-75	„ „
Rövid kötött férfi harisnyák tucatja	5.-	„ „
Férfi uszórúhák	2.50	„ „
Frottir fürdőköpeny	6.80	„ „

Ezenkívül óriási raktár mosó- és gyapjuszövetekben férfi- és női kosztümök részére, szelyemszövetekben, vásznakban, himzésekekben :: és női konfekcióban. ::

M. WEISS
= ÁRUHÁZA =
FIUME • TRIESTE
CORSO II. CORSO 9.

A szabott árak az egyes darabokon :: fel vannak tüntetve. ::

Telekeladás Abbaziában.

A cs. kir. szab. Délivaspálya Társaság egykori tulajdonát képező 166.000 □² m-nyi telkek eladásra kerülnek. A telkek Abbazia minden részében a tenger közepében vannak és igen alkalmasak lakóházak, villák stb. építésére.

Felvilágosításokat

HERING ARTUR, építővállalkozó szolgá. Fiume, Via Stefano I. szám.

Lederer penzio Abbazia.

Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

„OLLA”
bebizonyíthatólag a legjobb
higiénikus
Gummi kü-
lönleges
ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTA-
GYŰJTEMENY TUCATJA
K. 5.—

„Olla”-t több mint 2000
orvos mint a legmegbíz-
hatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodam,
Catti, Mizzan és Budak-féle
gyógyszertárakban, továbbá F.lli
Pavacic, Benco Ernő és Papp
Rudolf drogeriájában. Erd. árjegyzék
ingyen az „OLLA” Gummiköz-
ponttól Wien II/297 Praterstr. 57.

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

- Központi fekvésű elsőrangú családi szálló -

a villamos vasut mentén, lift, fürdő, villany-
világítás stb.

Omnibus minden vonatnál.

Tulajdonos **DRASKOVICH MIKLÓS.**

Mosóda és vasaló intézet

Fiume, Via del Ponte I.

(volt Waldmann féle).

Különlegesség: Gallérok és kézelők a kedvelt
budapesti fényvel. Pontos és gyors kiszolgálás.

Jutányos árak. Külön vegytisztító osztály.

Szíves támogatást kér **ROLICH FERENC**
mosóda tulajdonos.

ORIENTALE KÁVÉHÁZ VELENCE

nagy bar-ral és tágas söresarnokkal egyesítve.

Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporettok állomásával szemben.

Egyetlen modern kávéház és bar Velencében.
Az egész házat magába foglaló, e célra épült
elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörű
tetőterrasszal. - Kitűnő fagyaltok és frissítő
italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyel-
ven. - Mérsékelt árak.

:: Az idegenek találkozó helye. ::

Estéknként orkesztrális hangverseny.

Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

Hôte Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** a Lido hajóállomással
szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák.
Fedett és nyílt terrasz. Német és magyar
konyha.

Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hor-
dóból kimérve.

Levelezés minden nyelven.

VELENCE

CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Társaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GÖZFÜTÉS! FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

FRATELLI SCATTOLA.

Hungária Penzió

:: Lussingrande ::

Magyar ház modern kom-
forttal. - Napi ellátás 6 ko-
rona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos: özv. Seress Imréné

Magyar borbély és fodrász

Fiume Via Germania 46. sz.
a pénzügyőri kaszárnya fölött.

Teljesen újjáalakítva és a leg-
nagyobb kényelemmel berendezve.

Pontos, tiszta kiszolgálás.

Tulajdonos: **BELLAI JÁNOS.**

Uri és női cipész KOLLER FERENC

Fiume, Deák korzó 20 sz.

az állomással szemben. Spe-
cialista amerikai és francia ci-
pőkben. Pontos kiszolgálás, ju-
tányos árak.

STANFLIN ANTAL butorraktára

FIUME - Via Municipio 311 - FIUME

Óriási választék modern luxusbutorban,
vas- és rézbutorban, igen jutányos áron.

•• Saját kárpitosműhely. ••

•• Telefon 866. •• Telefon 866. ••

Mindennemű matt és fényes

fényképeket

nagyításokat életnagyságig, modern
levelező-lap képeket készít mérsé-
kelt áron a Kovacich műterem vicolo
Ospedale (a Hungaria mellett).

JADRAN SZÁLLODA

BUCCARI.

MAGYAR KONYHA

MAGYAR BOROK - KITŰNŐ SÖR

Homolka Károly tulajdonos.

NAVICELLO F.

automobil és kerékpár üzlete.

Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774.

Kellékek raktára és alkatrészek
kicserélése.

JAVÍTÁSOK RÉSZÉRE ME-
CHANIKAI MŰHELY.

Auto-Garage és bérletek.

Lido-Velence

Pannonia villa

•• szálló és vendéglő. ••

Gyönyörű központi fekvés, teljesen
újjáalakítva; 40 szoba s külön ap-
partementok. Előzékeny kiszolgálás.
Mérsékelt árak.

Egy tulajdonban az új cukrászdával
a Szt.-Márktéren (a Quadri mellett).
Nagyb. pártfogást kér **CARLO LAVENA.**

MIRKOVICH M. nagy butorraktára, saját kárpitos-műhelyvel
Via Porto I-3-5 sz. : FIUME : Via San Vito 4-5 sz

Nagy raktár Susák-Pecsinén.

Mindazon vevőknek, akik butorokat és kárpitos munkát akarnak vásárolni,
mától fogva nagy árleszállítást adok. Elsőrendű szekrények 1 ajtóval, főkkal azelőtt
44, most 36 kor. Ugyanaz két ajtós, fiókos azelőtt 54, most 46 kor. Matrac ten-
geri fűvel 1 személy részére 13, most 11 kor. Ruganyos ágybetét 1 személy
részére 18, most 14 kor. Ugyanaz két személy részére 28, most 20 kor. Ágyak
15, 18, 20, 24, 32 stb. koronáért.

Házalulandók, v. lamint villák és szállók részére nagy választék öt százalékos
engedménnyel.

IGEN OLCSÓN vásárolhat **REIS J.**

ujjonnan megnyílt áruházában

FIUME, Via delle Pile 5 sz. (a Grande Kávéház mellett).

Uri és női divat, cipő, diszmu- és rövidaru.

Szíves pártfogást kér **REIS J.**

Kedvező alkalom a „Tengermelléki Bank és Takarékpénztár“ részvényeinek vásárlására.

ELADOK

uj „Tengermelléki Bank és Takarékpénztár“ részvényeket

K 222.50-ért tehát 5 (öt) koronával

az uj részvényesek számára megállapított áron. alul. Ajánlatokat átveszek irodámban
Via Lodovico Kossuth 36. sz.

ifj. WALLUSCHNIG ANTAL ingatlan- és értékpapír-ügynök.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-u. 37
megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőlet létesít és
ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzéseivel —
közvetlenül felkereshesse

Forgács László Fiume, Via Clotilde Traversale 1

vette át a képviselőletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitó és butorszövegek
függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárúk' szőrmék stb.iek vegytisztítását és festését.

Ugyisintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áairól, szives jóindulatába
és figyelmébe ajánlja a képviselőlet és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Zongora-terem és kölcsön-intézet

ŠALAT K. - FIUME

CORSO 12, I. em. - Telefono 819

Legnagyobb választék Fiumében zongorákban,
pianinókban stb. a legelső gyárakból.

≡ Kényelmes részletfizetés. ≡

Tíz évi jótállás. Régi zongorák vétele és becséréle
és. Bérletbe csakis kitűnő, új hangszerek adatnak.

≡ Javítás és hangolás ≡

Cantrida "FIUME" vendéglő

●● a fürdővel szemben. ●●

Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával
kitűnő magyar és olasz konyha hamisítatlan
magyararadi bor.

Kőbányai polgári és duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

Ragg Mihály, vendéglős.

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmaič palota

A város központjában a hajóállomás
közelében. Kényelmesen berendezett szo-
bák tengeri kilátással, fürdőkkel és vil-
lanyos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

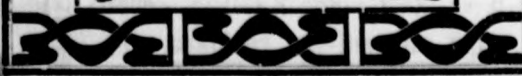
Ferlan Giovanni

butorraktára

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyílt.

Nagy készlet mindennemű
szalón- és egyszerű butor-
ban. Rézbutor. Kárpitos-
műhely. - Asztalosműhely.

Olcsó árak.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jőhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Hirdetmény.

K. 200,000 óvadék lefizetett a kereskedelmi törvény 462. §-a értel-
mében a m. kir. adóhivatalnál 573/910 tétel alatt 1910 ján. 20-án kelt
744/1 szám alapján.

Felhívás

a temesvári segélyszövetkezetbe való beiratkozásra ugyint: a halál
esetére való segélyezési osztályba, hozomány osztályba, özvegyek,
gyermekek osztályába és a segélyt és hozományt biztosító osztá-
lyokba,

I. Az elhalálozás esetére biztosító osztályba beiratkozhatnak
mindazok, kik már betöltötték 15-ik életévüket de a 60-at még nem
érték el.

II. A hozomány osztályba 2000-től 20,000-ig terjedő össze-
gekre beiratkozhatnak születésüktől fogva mindazon leányok, kik
18-ik életévüket még nem töltötték be.

III. A gyermek biztosító osztályba be lehet iratkozni 2000-
től 20,000-ig terjedő összegekre, mely összegekre a 24-ik életév betöl-
tése után fizetettnek ki.

IV. Az özvegyek osztályába beiratkozhatnak özvegyek és
előrehaladott életkorú hajadonok, olyan összegre, amilyent képesek
fizetni. Ezeknek a támogatás három éves tagság után folyósítottatik.

Az elhalálozás esetére biztosító osztály minden tagja, a
jogok megszerzése után a szövetkezetnél pusztán saját aláírására
minden jótálló nélkül kölcsönt is nyerhet.

Mint hogy ez az egyedüli ilyen szövetkezet az egész Osz-
trák-Magyar monarchiában, amely a kereskedelmi törvény 462. §-sa
értelmében 200,000 korona óvadékot tett le s így teljes biztosítékot
nyújt, a szövetkezet felhívja a bármilyen rangú és vallású személye-
ket, hogy a szövetkezet fentemlített valamelyik osztályába beiratkoz-
zanak.

Alapszabályok, kötvények és levelezés minden nyelven.
A beiratkozásokra felvilágosításokat ad Marianovich György
irodája, amely a főképviseletet bírja Fiume, Lika-krbava megye, a
magyar-horvát teugerpárt, Dalmázia, Hercegovina, Istria és Ausztria
közélebb fekvő tartományai számára.

Az összes itt felsorolt helyekre fix fizetéssel és jó jutalékkal
képviselet kerestetnek. Ajánlatok és levelek Marjanovich Györgyhez
intézendők; Távirati cím: Marjanovich, Fiume, Via Governo 6.

A fent felsoroltak alapján a temesvári segély szövetkezet fő-
képviselete felhívja mindazon személyeket, akik az eddig fenállott
Balkán, Hercules és az északi segélyszövetkezet tagjai voltak s akik
hatvanadik életévüket még nem töltötték be s a halálzási osztályba
vagy a hozomány osztályba voltak beiratkozva, ugyisintén azokat,
akik utjabban szándékoznak beiratkozni, avagy gyermekeiket akar-
ják beiratkozni, hogy forduljanak a fentemlített főképviselethez, ahol
mindennemű felvilágosítást nyerhetnek.

Mivel számosabb jelentkezést kér:

A segélyszövetkezet általános főképviselete:

Marjanovich György, Via Governo 6.

Telefon 11—35.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Megnyílt! ▲ ▲ Megnyílt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - -

□ MAGYAR BOROK. □

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRAD FERENC tulajdonos.

GLOBUS

HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.

Bel- és külföldi lapok.

:: Hangjegy- és könyvvarusítás. ::

Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti árakon

— Uj tulajdonos: Platzner Arthur. —

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket
sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként
elérhető jövedelem 300—600 korona Hecht Bankház
Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.
Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt ma-
gyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság
találkozó helye. Elegáns vendégszobák
tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

Telef. 11-49

LIBERMANN IZSO

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizék,
toilette-cikkek és szépítőszerek stb. stb.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási

jutalékkal felvétetnek

„A TENGERPART“ kiadóhiva-

talában Vicolo dell' Ospedale,

Wurzer-ház.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR“ NYOMDAJÁBAN FIUME